

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap September 1^{én} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön. Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr borítéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenkint-is válthatnak példányt borítéktalanul 1 ft 36 xr-jával. A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Ágoston Vilma, Mokryné assz.
Sághy Zsófia, Károlyné assz.
Slachta Etelka kisassz.

I. TÖRTÉNET ÉS EMBESZÉLLÉS.

A' szerelemföltő férj. *(Folytatás.)*

Atyám ártatlanul egy udvari eselszövénybe (intrigue) zavartatott; melly miatt Twerbe száműzeteték, Petersburgtól egy mértföldnyire, az udvari sebes postának társágában, melly minket kísére, jött Gustáv utazó kocsinkhoz. Én nagy szakállá ellenére-is, melly egész alsó ábrázatját eltakará, megismerém őt a' karjára kötött veres szalagrol.

Midőn atyám a' kocsi ellenkező ablakán kísérőjével beszélgete, észrevétlenül nyújtám neki kezemet. Ő egészen Twerig követe minket. Ő ha őt még eddig nem-is szerettem volna, ezen hű ragaszkodásnak szerelemre kellett volna birtani iránta szívemet. Végre őt anyám-is megismeré, ki miattam egy érzékeny beszélgetésbe erede atyámmal.

„Nem akarod legalább leányodat megmenteni a' száműzetésnek terheitől?“

„Miképpen, 's hova?“ kérdeze setéten atyám.

„Német országba.“

„De ott kihez? 's mit tegyen ő ott?“

„Testvérednek fija Gustáv, kedves férjem“

„Én szerencsétlen vagyok, de megbecszteleníteni nem hagyom magamat; minekutánna becsületesemet adám zálogul.“

„Hát ha egy meggyőzhetlen hajlandóság gyermekünket“

„Semmi sincs meggyőzhetlen az emberben, csak az akarat; 's a' nemesnél a' becsület.“

„Illyen, kedves férjem, a' férjfiú! de a' szépnemnél győzhetlen a' szerelem; mivel valónkat a' természet egyedül ezzel ruházta-fel.“

„Igazad van asszony! — mondá erre atyám szikrázó szemekkel — de a' természet nem románt akar, hanem egyebet. Ismerem én nemeteket; különben soha egy szerelem se lett volna mulandó.“

Atyám rendithetlen marada feltételeiben; 's nékem szerencsétlennek kelle lennem. „El kell őt felejtened Fedora!“ monda édes anyám engem átölelve.

Atyámnak minden igyekezete, számkivetéséből megszabadulhatni, sikeretlen levén, a' legmélyebb kedvetlenségbe, 's csaknem kétségbe esék.

Ekkor tört-be báro Horrberg szobánkba, vadon rohant atyámnak karjai közé. „Vaszilei! — kiálta vad 's csak nem kurjongó hangon — te szabad vagy! én kieszközölhetém szabadságodat; most már szabad — szabad vagy! 's ha sikeretlen marad vala szándékom, akkor életem veszedelmével-is kiloptalak volna orosz országból: de te szabad — szabad vagy!“

Merőn csüggének rajta atyámnak szemei; csak az örömkönnnyek mutatának benne életre. Diadalmi büszkeséggel tündöklének Horrbergnek bokros szemöldjeitől árnyékolt szemei. Én hálát adék az égnek, hogy engem tüzes tekinteteinek egyike se talált; de anyám egy tekintetet vetvén reám elhalaványodék.

„A' kurir, — kiálta Horrberg, — a' Tanácsnak parancsolatjával utánnam jó; a' lánczra és szégyenfára született czudar lélek nem tudja, mi a' fogság egy perczig-is: különben nem csusznék olly lassan az alávaló rabszolga. Pénzt ígérék neki, csak hogy jobban siessen. Végre magam repültem előre, hogy egy órával korábban mondhasam - meg neked, hogy szabad vagy. — Szabadság! Vaszilei, szabadság!“

Szegény atyám az örömében böszültnek ölébe omlott, és sokáig feküdt dobogó melljén megmentő barátjának. Végre szabadabban lélekzék, 's egész valója mintegy idvezülve levén így kiálta-fel: „Szabadság Horrberg! 's ezt neked kell köszönnem. — Mikép halálnád-meg ön magad?“

„Czudar 's alávaló szolgálkúek! arany békókba verém őket. Itt hizelgék, — ó ezt te soha se hálálhatod-meg nekem — ott fenegetődzém, a' mit örömetst tevék; 's megesküdtem szivemben, hogy ezen fenegetéseket mind teljesítem, mellyekkel őket csak szinből ijesztém. Aranyat, mindent osztogaték, mert szeretlek tégedet; 's most te szabad vagy!”

„Mikép háláljam ezt meg néked Horrberg?”

„Mit hálálni! nem azt tetted volna-e te-is? — De mégis, te megfizethetsz; add nekem nőül Fedorát.”

„Ó a' tied! — kiálta atyám őt megölelve — 's most, ha a' korona örökös kérné-is őt, ha az ország koronáját adná neki, ő még-is a' tied! — Tartson a' világ becsstelennek, ha vissza veszem szavamat, 's ő a' tied nem leszen!”

Ekkor édes leányom; ekkor a' falhoz támaszkodtam, hogy öszve ne rogyjak. A' nap éjjé, az élet halál sirjává lett előttem; minden lélekzetem egy iszonyú borzadás, 's gyilkoló késszurás volt szivemnek minden ütése.

A' vad férjfiú felém rohana, 's karjai közé szoritván, forró ajakit ajkimra nyomá; midőn feleszméltem ájulásomból, magamat karjai közt találtam.

Ekkor érkezett-meg a' kurir, magával hozván a' Tanács parancsolatját, szabadságunkat, 's az én szerencsétlenségemet.

Örömkönnyek közt írta atyám szabadságunk levelének tiszta oldalára a' házassági kötelező levelet. Ő aláírván nevét, anyám reszkető kézzel vevé a' tollat, 's egy mély sohajtással, melly lelkemet zuzta öszve, írta alá magát.

Ekkor Horrberg írta alá magát, kurjongva örömeiben. „Fedora! — kiálta atyám, — ird alá nevedet.” — Én egy esedező tekintetet vetvén atyámra 's anyámra, elszédülék.

„Olly hirtelen? — mondá az anyám — ő megijedt; engedjetelek neki időt.”

„Aláírhatja magát reszkető kézzel-is. Örömtől reszketve kellene néki azt tenni; — kiáltá atyám haragosan — kevesebbet érdemel-e házamnak megmentője? — irj!”

Reszkető kézzel íram nevemet Horrberg neve mellé.

„Most csak a' pópa hibázik — kiáltá Horrberg engem karjai közé szoritva — hogy minket megáldjon; 's én a' te fiad vagyok.”

a

„Nem, Horrberg! szólla közbe anyám, azt én nem akarom. Szerencsétlenségünk helyén ne tartassék öröminnepe házunknak.“

„De én akarom! — kiálta Horrberg — hogy szerencsés helyé váljék: nem de Vaszilei?“

„Én-is úgy akarom,“ felelé atyam; 's alig eszközölheté-ki anyám az egy napi várakozást. Szabadságunknak hirtelen elterjede, mellyen örvendező ismerősink látogatásait kelle atyámnak elfogadni. Én szobámban ülék; szívemet keserűség 's kétségbeesés kínzotta.

Az ajtó megnyílt, 's Gustáv lépe-be. Ah melly igen megrázkodtata tekintete! — Ő szóltalanul állt előttem. Én is reá veték egy pillantatot, de kezemet nem nyújtám neki.

„Szivedet-is birja, Fedora! a' vad férjfiú?“ kérdezé ő.

Én még mélyebben lesütém fejemet, 's halgatók.

„Szivedet is?“ kérdé még egyszer.

„Ó bár birná ezt-is! mert birja kezemet. — Gustáv! ő az atyám megmentője. Az atyám parancsolá. Mit, ő mond, mit tehettem volna?“

„Emlékezz esküdre Fedora! a' te intésedre karjaid közé sietek. A' lovak készen állanak, a' terv (Plan) készen van; senki se találjon-meg tégedet: mind erről gondoskodtam Fedora, én eskümet megtartom!“

„Nem Gustáv! én már aláírtam.“

„Kényszerítve!“

„Kényszerítve, vagy nem, de én már aláírtam, 's látam atyámnak örömkönnyeit.“

Gustáv elhalgata, azután elhalaványodva 's halkal még egyszer kérdezé:

„S az övé szived-is?“

„Nem Gustáv! — felelék, neki kezemet nyújtva — szívem örökre a' tied.“

Ekkor kezemet szívéhez szorítá, 's halkal így szólla: „Horrberg egy durva, vad, 's kegyetlen ember. A' te kezédhez csak szerelemnek volt jusa, nem az atyai kemény akaratnak. De én tied vagyok Fedora! örökre a' tied! — 'S ha e' vad ember, ki téged nem ismer, ki téged nem szerethet, ha ő mondom veled méltatlanul bán, én ott leszek, hogy téged megmentselek. Én eskümet megtartom, 's tied

vagyok Fedora holtomig. — Meggondoltad e' jól?" kérde még egyszer.

„Igen Gustáv! mindent, mindent meggondoltam! én egyebet nem tehetek; úgy kell lenni, különben anyám lenne szökésemnek áldozatja. Atyám megesküvék, 's ő esküit szintugy megszokta tartani, mint te. Horrberg a' mi megmentőnk. De fogd még egyszer kezemet, és távozz!"

(Folytatás következik.)

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Afrikai utazás.

Lander testvérek utazásából, kik Afrikában a' Niger folyón hajókáztak, 's annak torkolatját felfedezték, még következőket kívántunk közleni:

Az utazók a' Niger körüli vidékek felső részét meglehetős virágzó állapotban lelék egyáltaljában. A' termékeny föld többnyire jól vala mivelve, a' szép és magos partok számos városokkal rakva, mellyekben mesterségi iparkodást, rendet, és törvényeséget lehele eszre venni. A' békes gondolkodású lakosok mindig jóakarattal fogadák az utazókat. A' partmelletti városok közül legnagyobb E b b a a' tengertől mintegy husz napi távulságra, melly európai portékákkal kereskedik. Fővárosa ez egy monarchának, egy ősz aggastyánnak, ki még néhány őszfürtösekkel egysülve vendégeit egész éjjel által táncz és énekekkel mulatta. További utjokat mindazáltal a' folyón meg nem akará engedni, féltvén őket a' rabló indulatú Négerektől, kik a' folyam alsó részeit lakják. A' tenger közelében t. i. hol még a' fertelmes rabkereskedés divatozik, a' Négerek szüntelen háborúskodásban élnek egymással, mert mindenik rabokat akar magának szerezni, hogy ezeket azután az Európaiaknak eladhassa. Ennek egy félelmetes anarchia, az erkölcsök végképpi megromlása lön következése. —

Mindjárt K a k u n d a városa alatt, mond Lander, meglehetős magoságú halmok közt a' Niger csaknem egészen déli irányzatot veszen; folyamzatának (Strömung) sebes ereje ugyan az marad. Egy kis távulságra innét láták az utazók, hogy a' folyóból egy kis ág szakad-ki, melly észak

felé;vevé irányzatát. Ugyan azon időben egy nagy, messze kiterjedt város ellenében állának, melyből valamely öszvezavart zugást vevének észre áthangzani, mint egy perlekedésbe eredt népcsoport lármáját. De a' kapott figyelmeztetésre megemlékezvén itt-is, valamint más partmelletti helységek előtt, a' mennyire lehetett észrevehetlenül kívántak elsurranni. Az alkony csendes és tiszta volt, a' hold 's a' csillagok nyájasan világítanak, 's így utunkat a' folyón alá — mond a' napló könyv October 24-én — alkalmasan és akadályozatlan folytathattuk. Semmi se jött előnkbe, mi aggodalmat gerjeszthetett volna bennünk, 's alig hallánk egyebet, mint a' bokrok közti szélnek suhogását, evezőinknek csobogásait, 's néha néha egy kis zörejt, melyet egy a' vízben felugró hal okozott.“

Következő reggel egy szembetűnő nagy folyó ellenében láták magokat az utazók, mely kelet felől a' Nigerbe szakadt, 's torkolatja bizonyára egy órányi széleségű volt. Ezen torkolat felett egy város állott, mely részint a' Kuarra, részint a' folyó felé tekint, melyet Lander eleinte a' Niger egyik ágának tartott. De a' mint ennek folytában darab ideig hajóztak, az ellenfolyamzatot (Gegenströmung) olly erősnek tapasztalák, hogy visszafordulni kéntelenítettnek. Később pedig hallák, hogy ezen folyó ama nevezetes Schar, (Schery, Scherry), vagy mint a' honosok nevezik, Tsadda volt légyen. A' város, melyet partján láttanak, K u t t u m k u r r a h f i h nevet viselt, mellynök hírét már Kakundában hallák. A' Tsadda partjai, mennyire az utazók kiveheték, igen magosak, 's számos plantákkal beültetve, és termékenyek voltak. A' reggel igen ködös volt; de mihelyt a' nap a' gőzfellegeket szétoszlatá, több hegytömegeket (Gebirgsmassen) lehete látni, melyek csaknem a' folyóba hajultak, de a' melyeknek magoságaikat meghatározni nem lehete, minthogy csúcsaikat még mindig köd környezé. A' Kuarra folyását itt már szigetek nem szakaszták félbe, a' posványos partoknak végök lön, 's olly magosakká levének, millyeket az utazók egész útjukban még nem látának. — Itt egészen új formájú ladikokat-is láttak, melyek a' teknőkhöz igen hasonlítanak. Egyikben nyolcz — tíz gyermek evezett, kik

az evező-csobogásra énekeltek, 's egy öreg férfi felvigyázata alatt állottak. (*Végzet köv.*)

III. JELES MONDÁS.

S z e r e l e m.

A' szerelem, bár mi picziny
Akkor, midőn támad ő,
Sohajtástól, és könnyektől
Igen hamar nagyra nő;
'S midőn az ész fel se vevén
Bábjátéknak véli még,
Már óriás, kit meg nem tör
Sem erő se mesterség.

Kisfaludy Sánd. közli —r—Istv.

Aphorismák Erdélyből. Vénység idejére baráti kebelben gyűjtendő a' kincs: így, égjen bár el kunyhónk, köpönyege fedez, szive pedig melegit.

A' világon mindenre nézve van egy szerencsés szempillanat, melyet a' ki el nem szalaszt, annak a' legnehezebb-is könnyen elszül.

Az igaz szeretet kötelességet nem ismer.

Az elbizakodás hátán hordozza ön vesszejét.

If. Thoroczky László.

Az Irigység csak olly nemű borús lélek munkája, melly önképpen a' felséges czél erős ösvényét környező gátak legyőzésére nem képes.

Szilv. Gaál József.

IV. K Ö L T É S Z E T.

N e f e l e j t s.

A' fekete Körös partján
Egy kis virág viritott,
Körül kéken, belől sárgán,
Mint az arany ragyogott,
'S társainak diszt adott. —

A' vizen túl egy boldog pár
Kéjelegve andalog,
Lotti volt ez és Aladár,
Kiért szive ég 's dohog,
Holnap nője lenni fog.

„Nézd csak azt a' kék virágot
Ama fűzfa tövénél,
Szemem soha még nem látott
Szebbet, bájosbbat ennél;“
Szóll a' szép hölgy, 's kezénél

Kedvesét ragadván, vágyva
Mutat a' szép virágra; —
És Aladár mosolyogva
Néz majd a' tulsó partra,
Majd pedig Lottijára, —

'S látván a' hölgy kék szemében
A' virág ohajtását,
Hő szerelme hevültében
Szoritja Lotti jobbját,
'S a' vízbe veti magát.

Sikolt a' szűz — erős karral
Has'gatja a' habokat
Aladár, és gyors iparral
Átusván, virágokat
Szed, az ohajtottakat;

És most ismét vissza felé
Uszik, tartván kezében
A' virágot; de jaj! — belé
Sodródik egy örvényben —
Nincs segély e' veszélyben?

Nincs — süllyed már a' hős uszó,
Utolsó erejével
Hangzik ajkán „nefelejt“ szó,
'S szerelmének hevével
A' tág örvény nyelé-el! —

Lotti szeme árjaival
 Főrösztí a' virágot,
 Melly a' folyam hullámival
 A' szárazra kiuszott,
 'S nefelejts nevet kapott.

Nagy Ignácz.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Ritka tünemény a' szerailból. A' „Temps“ francia hirlap szerint a' szép Enildas favorit-szultánné közelébb egy ifiú orosz tiszttel (a' nowgorodi vadász-ezredtől) a' török szultán szerailjából elszökött!!! Szekrényesy.

Hosszú élet. Metzben nem rég halt-meg Roussel Ferencz Rouvres városi születés 119-dik évében. Elmét az esztendő zordonabb részében cizinöntéssel, tavaszon 's nyáron pálinka-árulással szerte járkálva az országban szerzé, 's ezen nehéz keresményi módját haláláig üzte.

VI. DEMOCRITUSI POROK.

1) A' pesti színházban Rossini tolvaj szarkáját adák. Egy Rossinianus a' Podesta dalját hallván felkiált: „Felséges!“ A' mellette ülő Antirossinianus gunyolva felel: „Régi gondolat, és más operák-ból lopott.“ — „Azt kegyed nem érti — hisz' éppen azért hívják tolvaj szarkának,“ mond az első.

2) B-né asszonyság először levén Pesten, egy társaságba ment, hol Wild énekest nagyon dicsérték. Egy jó barátnéja kérdi B-nét, meglátogatta-e már az operát. „Ez nem szokásom — felele B-né — itt idegen vagyok. Azonban ha ő meglátogat, én-is viszont meglátogatom.“

3) Egy czinkotai paraszt a' játékszinbe ment, 's legelőször levén benne, bámulva ekkép fejezé-ki tetszését: „Ejnye, ha tudtam volna, hogy itt minden olly szép, már csak ebédre-is ide jöttem volna.“

4) Egy cigánynak lábát lelőtték a' háborúban. „Ejnye — felkiálta — mindennap imádkoztam, hogy Isten tartson-meg, de lábaimról egészen megfelejtkeztem.“ Mórítz.

Hasonszórejtvény.

Igy neveznek egyáltalán, ha tápláló éltetője
 Vagyok a' gyenge embernek, vagy csak gondját viselője.
 Egy rövid pályát élt költőnk szinte ekkép neveztetett,
 Kinek műve szép nyelvünkre új csinoságú fényt vetett.

Előbbi rejtvény: Biró.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.